

ABU.

Abu — a kinduszvölgyi óriás — sziklabarlangja előtt pihent. Ölnyi szikár teste mozdulatlanul nyúlt el a harmatos fű selymén és széles mellére rágyöngyözött a páfrányok és azaleák kövér leveleinek kristály nedve.

Kora reggel volt.

A távolbavesző Nagyvíz sós párákba burkolva hívta életre messzi keleten a Napot. Lány öléből reszkető fénykévék szakadoztak a mindent betöltő szürkéségre s a világosságotadó tűzgömb vérkarikákat szórva bukott az ég peremére.

Könnýű szellő borzolgatta a Nagyvíz hátát és a partot ölelő orgona-erdők virágos fái között ijedt ciripeléssel tértek rejtekükbe az éjjeli lepkék. Suhogó szárnyukkal felverték szendergésükből az aranyhátú dongókat s leverték a levelek friss harmatát.

Messziről rémes állati hangok gyűrűztek a part felé, a repülő gyík vonítása hasított a légbe és Abu a hangok hallatára felfigyelt.

Tágrameredt szemeivel a hang irányába kémlelt, tekintete végigszántott a part fővenyén; egy fáradt mozdulattal az erdő felé szimatolt; aztán ismét elnyujtózott a puha fűvön. Csak dorongját vonta magához közelebb. Fáradt volt. Alig pár órája, hogy barlangjához tért. Egész éjjel az erdőt járta, zsákmányra vadászott; s most az azaleák hús árnyékában ernyedt tagjait pihentette.

Egy ideig kábultan nézte a kékbevesző víz fodrozó hullámain; aztán lassankint kiveszett tudatából az Idő és Tér fogalma. Szemei lecsukódtak, izmos melle egyenletes légzéssel habzsolta az illatos levegőt és fülében elhalt a barlang mögül foszladozó kopogás tompa nesze.

Elaludt.

A barlang megett Nia — az asszony — puhította a húst és élesztette a Tüzet.

Bodrozva szállt a füst és a lobogó lángnyelvek sutorogva nyelték a száraz rőzsét. Nia fáradhatatlanul kalapálta a véres húsdarabokat. Az éjjeli zsákmány részei ott barnáltak a bokor tövében és a dongók ezernyi raja mohón szívta a piros nedvet. Zümmögésük betöltötte a levegőt.

A barlangot körülövező bokrok mélyén a vérszagra vadkutyák csapata gyülekezett; vonításuk felverte az erdő madarait. Niát azonban nem bántotta a zürzavaros lárma zaja, rakta a Tüzet és kalapálta a csont nélküli részeket. Kezében a darabok rostokká szakadoztak, a levegő pedig megtelt a zsír égett szagával.

Néha gally recsent a fák között s távolabbról Abu horkolását hallotta.

A Nap már magasan járt az ég boltozatán, mire elkészült. A sült darabokat nyársra tűzve a szikla oldalához támasztotta, az állati hulladékot és csontokat pedig nyalábrafogva belődította a bozótba, ahol éhségtől kidülledt szemekkel már órák óta várakozott a ragadozók csapata.

Egy pillanatig félelem nélkül bámulta a marakodók hadát, aztán megfordult és lomha léptekkel tartott a barlang felé.

Halk sikoly hagyta el ajkát. Pár lépéssel a barlang bejárója előtt a széleslevelű bokrok zöldjéből ismeretlen férfi arca meredt reá. Két csillogó szeme sóvárogva tapadt a nyársra tűzött illatos húsrá s duzzadt ajkai kéjtől rángatództak az evés lehetőségének gyönyörétől. Nia önkéntelenül a hús felé ugrott. Kezébe kapta a nyársat s reszketve, tétován állt meg. A közte és a férfi közti távolságot mérte tekintetével s úgy látta, hogy amaz hasonlókép cselekszik.

A férfi egy lépést tett előre. Alakja kifeslett a bokrok takarójából, s a dorongot, mit eddig kezében szorongatott, fölényes mozdulattal lökte el magától.

Nia megértette a mozdulatot s most már pillanatnyi félelme is elült. Ösztöne megsúgta, hogy erőszaktól nem kell tartania. S bár az imént még ajkán ült a vészkiáltás rémült szava, mellyel párját akarta hívni, — most, hogy a férfi fölényes, de sóvárgó vágytól teli tekintetét érezte, — hirtelen mást gondolt.

A férfi pedig csak állt, mozdulatlanul. Szikár alakja megremegett az éhség lázától és az asszony látása is gyötrő kínokat fakasztott ernyed idegeiben.

Éhes volt. Két nap óta járta már a Nagyerdőt, s nem ejtett zsákmányt. S most egyszerre előtte állt a mindennel felérő evés és jóllakás lehetősége. Az ösztön vad játéka kiült sovány arcára s szeme tükrében percről-percre véresebb karikák gyűrűztek.

Szakadozva törtek fel mellől a kurta szavak és kuncogva nyujtotta szőrös kezeit a hús felé.

Az asszony már nem félt. Mégis, hogy a férfi meg ne közelíthesse a féltve őrzött Tüzet, ő is előbbre lépett s hátát nekivetve a szikla falának, a nyársra tűzött hústömeget a férfi felé nyujtotta.

A férfi mohón kapott utána. Kidülledt szemekkel nyelte a kemény darabokat és kuncogása hörgésbe fúlt, amíg evett.

Nia riadt tekintettel nézte. Abura gondolt, — s a félelem újra torzító vonalak alakjában rajzolódott barna arcára. Szemei karikára gömbölyödtek; arca megnyúlt, s bizonytalan léptekkel támolgott a férfi felé, hogy megmásított szándékkal visszakövetelje a könnyelműen átengedett húst.

A férfi nem sejtette Nia szándékát. Közeledését félreértette. Abba hagyta az evést és duzzadt ajkán ismét kitörtek a szótagolt szavak. A jóllakottság érzése terpeszkedett izzadságtól fénylő homlokán és elsimultak arcán az iménti elszántság redői.

Hirtelen mozdulattal az asszony után nyúlt. Kinyujtott karja ránehezedett a nő izmos vállára s szemében megcsillant az ösösztön delejes tüze.

Nia hagyta; de nem felelt a szavakra. Agyában még az Abutól való félelem képzete reszketett, s anélkül, hogy a férfit érintette volna, hirtelen elhatározással kapott a nyárs után. Mint a karvaly zsákmányát, úgy ragadta magához a maradék húst s melle feszült a siker büszkeségétől.

Azután megnyugodva belevéste tekintetét a férfi szemébe...

A Nap perzselő sugarai rátűztek az óriás platán pergamenszerű leveleire s a csutorára perdült orgonalevelek menedéket adtak a repülőhangyák milliárdnyi rajának.

A mindent betöltő tavasz gyümölcsötérlelő melege érzett az erdők ölén; s valahol messze dudorászó bűgással hívta párját a galamb.

*

A Tűz emésztő parazsa már rég hamuba fulladt, mikor Abu felébredt. Ernyedt tagjairól lesimitotta a verejték nedvét és felült a puha fűben. Tekintete elsiklott a Nagyvíz síma tükre felett s egy pillanatra megpihent a távolbavesző hegyek egymásradobott tömegén.

Figyelt. Nem hallotta a kopogás neszét; bénító csend vette körül s szemei kifáradtak a fénybeborult távolság pillanatnyi nézésében. A déli hőségtől reszkető táncot hullámozott az átlátszó levegő s a csodás kékségnek nem volt határa a Nagyvíz felett.

Feltápáskodott. Ölnyi szikár teste kimagaslott a bokrok közül, amint támolygó léptekkel a barlang felé tartott.

Niát szólította.

Hangja elveszett a csendben. Ismét szólt. Benézett a barlang sötétlő üregébe. Niát ott sem lelte. Megkerülte a bejáratot takaró bokrokat s megállt azon a helyen, ahol Niát és az elejtett zsákmányt hagyta.

Felhördült. A Tűz szürke hamuja élettelenül roskadt laposra és nem mutatta izzó testét.

Odarohant. A földre vetette magát és teli tüdővel belefújta a szürke hamuba. Fölröppent a milliárdnyi pernye s alatta megcsillant a féltve őrzött örök Tűz izzó parazsa, az — Élet.

A Tűz élt. Abu diadalordításban tört ki. Rőzsét hozott, élesztette, melengette a szunnyadó szikrákat; s mikor felcsapott az első láng, hogy magához ölelje a száraz gallyakat, megnyugodva nézett körül.

A sziklapad párkányán meglelte a húst. Csillogó szemmel nyúlt az erőt adó étel után és mohón evett. Fogait belevéste a rostos húsbá és elfelejtette az asszonyt. Csak mikor tekintete véletlenül ráesett a fűbe dobott dorongra, — akkor mordult fel dühösen. Felemelte a lábnyi vastag dorongot, nézte, szagolta, a szemei vérbeborultak.

A füvet vizsgálta és meglelte a lábnyomokat.

Rémes hangú szavak töredezték ajkán s a doronggal kezében elrohant az erdő sűrűje felé.

Keresztültört a sűrű bozóton, majd hirtelen megállt az erdő szélén. Visszafordult a Tűzre rőzsét dobott, karvastagságú ágakat rakott rá, a maradék húst elrejtette barlangban, s a saját dorongját is magához véve újra elindult a friss nyomokon.

A fák levelei mozdulatlanul égtek a Nap perzselő tüzében, s minden élőlény megbújt a fák hús árnyékában. Csak Abu volt fáradhatatlan.

Táguló orrlyukakkal, mint valami kopó, szimatolva törtetett a sűrűben előre és nem érezte testének bokrok töviseitől tépett sebeit.

Egy soha nem érzett és megmagyarázhatatlan ösztön hajtotta, aminek nem tudott nevet adni. Nem tudta miért; csak ment, és a belsejében felszakadozott valami sajgó fájás, aminek eredetét és okát hiába kereste. És ez égette, marta, és mégis nem olyan volt, mint a szúrt vagy harapott seb sajgása, hanem bizonytalan, megsemmisítő, ami egész lényét lenyűgözte, menni készítette.

Lihegve ért ki az erdőkövezte kis tisztásra.

Megtorpant. Szeme elé Nia alakja rajzolódott s mellette a férfi tépte a kenyérfa édes gyümölcsét.

Visszahúzódott a sűrűbe és a fák rejtekében megkerülte a tisztást. Lopva kúszott közelükbe. Agyában megbénultak a gondolatok és belsejében elült a szorongó érzés.

Irtózatossá erővel csapott le dorongja a férfi fejére. Rémes ordítás hasított a levegőbe, s Nia karjait kitarva, kuncogva roskadt Abu lábai elé.

Abu vérbenúszó szemei rámeredtek a leütött emberi roncsra, majd dorongját újra a magasba emelte, hogy lesújtson.

Nia felsikoltott:

— Engem? — bugyborékolta ki a szó vérző ajkán, s rimánkodva nézett Abura.

Abu leroskadt. Feje lecsuklott, s két nehéz könnyesepp gördült ki szemgödöréből...

Az ősember lelkében kisarjadt a féltékenység első csirája és a földi életbe denervérszárnnyakkal költözött be a Bánat.

Willant Rezső.

VERS VAGY TE IS.

*Indulsz. A mozdony sürget már dohogva
és a tavaszba messze-fut veled.
Ne vidd a vádat és a bűt magaddal,
hogy hűvös szóval megsértettelek.*

*Vers vagy Te is. Ezért van harc közöttünk.
Rég vívom érted a művész-tusát.
Ki a hibás, ha túlságos közelről
nem hallom lelked tiszta ritmusát?*

*Ki a hibás, ha néha feltolulva
egy kúsza hang harmoniádba tép,
és gúnyjal int szivárványos magasban
a büszke, győzhetetlen eszme-kép?*

*Vers vagy Te is. A harcban meg nem érzed,
hogy míg hozzád ér, bennem fáj a gáncs.
S a fájó gáncs nem céltalan civódás,
s kedves, nem ok, hogy érte visszabánts.*

*Már távolodsz. Repít a gép robogva.
Nem is tudod, hogy most lettél enyém.
Varázs-ütésre dallamod kiépül,
s zengő egész vagy, zengő költemény.*

Aprily Lajos.